

en tarieven der C. en L. geen serieuze concurrent voor de andere provincies; deze praktijken stelden de Zeeuwen echter wel in staat, een restje van de zeehandel voor hun gewest te behouden.

Het boek als geheel vormt een verdienstelijk stuk werk. Vooral de voortdurende vergelijking van de toenmalige wetgevingstechniek met de huidige is zeer leerzaam. De beantwoording van de vraag, in hoeverre het plakkaat tot zijn recht komt tegen de achtergrond van het toenmalige juridischedenkpatroon, moet ik aan de rechtshistorici overlaten. Daar echter vele 'eigenaardigheden' verklaard moeten worden uit de economische omstandigheden en de economisch-fiscale politiek van die tijd, had de schr. op enige punten m.i. toch meer profijt kunnen trekken uit de voorhanden economisch-historische en fiscaal-historische literatuur. Hoewel dit boek in de eerste plaats is bedoeld als rechts-historisch werk, zal het ook voor historici, die zich toeleggen op de economische en institutionele aspecten van onze achttiende-eeuwse geschiedenis, tot de 'verplichte literatuur' gaan behoren.

J. HOVY

DANIEL A. MILLER, *Sir Joseph Yorke and Anglo-Dutch Relations, 1774-1780* ('s-Gravenhage: Mouton, 1970, f 28,-).

This breezily written, distinctly superficial study supposedly deals with 'relations' between England and the United Provinces during the six years prior to the Fourth Anglo-Dutch War. It also sets out to prove that Sir Joseph Yorke, English representative at The Hague for nearly three decades, was justified in advocating 'unrelenting firmness' towards the Republic, and was unfortunate both at the time and in his historical reputation because his superiors would not back him up. Sir Joseph blamed the Dutch because their merchants still wished to avail themselves of trading rights allowed to neutrals towards their country's enemies by the century-old Anglo-Dutch commercial treaty of 1674. The author of this study would like to see a biography of Yorke, whom he considers a worthy son of Lord Hardwicke. But all the same he shows us Yorke making, as he always had done, all manner of enemies at The Hague, and all manner of mistakes in dealing with Dutch ministers.

I agree with the author that Sir Joseph needs at least a biographical article. But this will need to be based on a good deal more than on its subject's own letters, the main source for this study, or on the well-known laudatory Yorke family history which provides a third of the citations to the biographical chapter we are presented with here. Moreover, it is surely axiomatic that 'relations' between two countries cannot be fairly represented unless both are given at least a hearing? References to Dutch secondary works are mainly to respectable but already in some parts long reconsidered Standard outlines, admittedly including the magisterial Blok and Colenbrander. But recent monographs appear to have been totally ignored. And the only Dutch source material is the collection of extracts made many years ago by Professor Kramer from the Koninklijke Huisarchieef and published as the fifth series of the *Archives de la Maison d'Orange-Nassau*. For too long non-Dutch historians have regarded these as indicative of all shades of official Dutch opinion. We have also fallen into the trap, as our author does here only too obviously, of supposing that what was written home from The Hague by English or other foreign representatives should be taken as truly indicative of what was going on (our author, it appears, has seen hardly any accounts except those of Sir Joseph). As no eighteenth century power was able to manipulate Dutch policy to suit its own interests, it does not seem likely that any diplo-

matic representative would portray the Dutch scène without bias. Regrettably, it has to be admitted that this work is too narrowly based, too prejudiced and even too amateur, to be taken as a serious contribution to the study of Anglo-Dutch relations.

Alice Clare Carter

IRENE HASENBERG BUTTER, *Academie Economics in Holland 1800-1870* ('s-Gravenhage: Martinus Nijhoff, viii + 168 blz., 1969).

De hier te bespreken studie betreft een onderwerp dat tot nu toe relatief weinig aandacht heeft gekregen in de geschriften van de Nederlandse economische historici. Het lijkt dat buitenlanders allereerst door dit onderwerp worden aangetrokken, althans om het systematisch in een monografie bijeen te brengen. Zo werd de geschiedenis van het economisch denken in Nederland over de periode van de zeventiende en achttiende eeuw in 1863 gepubliceerd door een buitenlander Etienne Laspeyres na een verblijf van vijf maanden in Nederland in antwoord op een prijsvraag¹. Mevrouw Hasenberg Butter verbleef als Amerikaanse, van december 1956 tot juli 1957 in Nederland om de hier te bespreken studie als dissertatie voor te bereiden. Toen O. van Rees destijds werd gevraagd om de studie van Laspeyres te vertalen gaf hij de voorkeur aan publicatie van een eigen studie, die in 1868 voltooid werd². Ook nu kan men zich de vraag stellen of vertaling van dit boek zinvol zou zijn, daar het onderwerp ongetwijfeld een leemte vult.

Laat ik daarom beginnen om kort weer te geven wat de opzet en de hoofdstellingen van dit werk zijn. Voor de hand ligt dat de schrijfster haar onderwerp heeft trachten af te bakenen. Wat de periode betreft koos zij als uitgangspunt 1800, omdat daarmee volgens haar het begin was gegeven in Nederland van de invloed van grotendeels Engels, Franse en Duitse liberaal economische gedachten. En verder omdat in deze periode in Nederland ideeën ontstonden of uit het buitenland werden overgenomen, die een antwoord op praktische problemen van de Nederlandse economie moesten geven. Na 1870 zijn deze beide aspecten volgens haar aanzienlijk veranderd. Wat het economisch denken betreft kreeg de Oostenrijkse school met haar subjectieve waardeleer een belangrijke invloed, terwijl de praktische economische problematiek na 1870 eveneens aanzienlijk veranderde. Bovendien kreeg het economisch denken in Nederland meer erkenning, zowel in de sfeer van wetenschap als praktijk en ook hier fungeert 1870 min of meer als een grensjaar. Wat de figuren betreft wilde zij zich beperken tot degenen die aan de omschrijving van academisch economist voldeden, d.w.z. dat ieder die zich voor een aanzienlijk deel van zijn leven bezig heeft gehouden met activiteiten, die direct gerelateerd waren aan het benutten of ontwikkelen van de economie als een geheel van wetenschappelijk en/of toegepaste kennis, in haar studie een plaats moest vinden. Academisch betekent in haar uitwerking niet alleen verbonden aan het hoger onderwijs.

De figuren die in haar studie naar voren treden zijn Koning Willem I en Gijsbert Karel van Hogendorp, die bij haar vooral een structureel referentiekader aangeven, Adriaan Kluit, H. W. Tydeman, J. Ackersdijk, W. C. Mees, O. van Rees, S. Vissering, J. L. de Bruyn Kops, B. W. A. E. Sloet tot Oldhuis, J. de Bosch Kemper en J. T. Buys. Zij plaatst

1. E. LASPEYRES, *Geschichte der volkswirtschaftlichen Anschauungen der Niederländer und ihrer Litteratur zur Zeit der Republik* (Leipzig, 1863).

2. O. VAN REES, *Geschiedenis der staathuishoudkunde in Nederland* (2 dln, Utrecht, 1865-1868).